

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA VAZMENA NEDJELJA

ISUS ISTUPI, UZME
KRUH I DADE IM,
A TAKO I RIBU

mihael

13/2022.

LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XVI. (2022.), broj 13 (520)
TREĆA VAZMENA NEDJELJA
1. svibnja 2022.

Kontakt:

vič. **Željko Rakošec**, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovnica:

Hansen Thiam Sun, *Pet kruhova i dvije ribe*,
<https://www.saatchiart.com>

SVIBANJ

TREĆA VAZMENA NEDJELJA,
Ned 1. **Josip Radnik, Jeremija**
VRO „BLJESAK“ 1995.

Atanazije; Eugen; Boris

Pon. 2. **OBLJETNICA POGIBIJE**
DVANAEST REDARSTVENIKA -
BOROVO

Uto. 3. **Filip i Jakov** ap.; Mladen

Sri. 4. Florijan, Antonina, Cvjetko, Cvijeta

Čet. 5. Peregrin; Maksim; Anđelko

Pet. 6. Dominik Savio; Dinko; Nedjeljko

Sub. 7. Dujam, Duje; Duška

MEDITACIJA

Marijo svibnja Kraljice 3

SLUŽBA RIJEČI

ČITANJA

Isus istupi, uzme kruh i daje im,
a tako i ribu 4

HOMILIJA

U euharistiji prepoznamo
Gospodina 8

KATEHEZA

„Isus Krist sišao nad pakao,
treći dan uskrsnuo od mrtvih“ 10

Mali vjeronaučni leksikon 14

UZ SPOMENDAN

Filip i Jakov 15

NAŠI POKOJNI 16

PRIČA

Hristos anesti 16

Marijo svibnja Kraljice

Tradicijska posvećivanja mjeseca svibnja Mariji nastala je u 13. stoljeću. Neki kažu da su svibanjske pobožnosti nadomjestak raznim poganskim kultovima.

Pravi razlog je činjenica da je svibanj mjesec kada je proljeće na vrhuncu svoje ljepote. Proljeće je povezano i s obnavljanjem prirode. Marija je na svoj način dala novi život svijetu kada je rodila našeg spasitelja Isusa Krista.

Marijanske svibanjske pobožnosti na osobit način širili su isusovci. Do početka 18. stoljeća, svibanjske pobožnosti slavljene su privatno u rimskom kolegiju, a doskora i javno u crkvi Družbe Isusove Il Gesu u Rimu. Odatle se pobožnost proširila u cijeloj Crkvi.

Na poseban način, pape su promicale pobožnu praksu štovanja Marije tijekom mjeseca svibnja. Pio XII. je spominje u svojoj enciklici o svetoj liturgiji *Mediator Dei*. Opisao ju je kao jednu od "pobožnosti koje, premda strogo ne pripadaju svetoj liturgiji, ipak su od posebne važnosti i dostojanstva te se mogu na određeni način smatrati dodatkom liturgijskom kultu: Sveta stolica ih odobrava i preporučuje"

Pobožnost prema Mariji važan je dio katoličkog identiteta.

Kao naša majka, Marija je primjer predanog "Da" volji Božjoj.

Zbog privrženosti njoj mnogi, poput djece, od nje mole pomoć u najtežim trenucima života.

Josip Biffel, *Gospa*, <https://polis.ba/>

Prvo čitanje: Dj 5, 27b-32.40b-41

Svjedoci smo tih događanja mi i Duh Sveti.

Čitanje Djela apostolskih

U one dane:
Veliki svećenik zapita apostole: „Nismo li vam strogo zabranili učiti u to ime? A vi ste eto napunili Jeruzalem svojim naukom i hoćete na nas navući krv toga čovjeka.“

Petar i apostoli odvrte: „Trebalo se većma pokoravati Bogu negoli ljudima! Bog otaca naših uskrisi Isusa kojega vi smakoste objesivši ga na drvo. Njega Bog desnicom svojom uzvisi za začetnika i spasitelja da obraćenjem podari Izraela i oproštenjem grijeha. I mi smo svjedoci tih događaja i Duh Sveti kojega daje Bog onima što mu se pokoravaju.“

Tada zapovjeda apostolima da ne govore u ime Isusovo pa ih otpuste. Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za Ime.

Otpjevni psalam: Ps 30, 2.4

Veličam te, Gospodine, jer si me izbavio.

Veličam te, Gospodine, jer si me izbavio

i nisi dao da se raduju nada mnom dušmani.

Gospodine, izveo si mi dušu iz podzemlja, na rubu groba ti si me oživio.

Pjevajte Gospodinu, pobožnici njegovi, zahvaljujte svetom imenu njegovu!

Jer samo za tren traje srdžba njegova, a cio život dobrota njegova.

Večer donese suze, a jutro klicanje.

Slušaj, Gospodine, i smiluj se meni, Gospodine, budi mi na pomoć!

Okrenuo si plač moj u igranje, Gospodine, Bože moj, do vijeka ću te hvaliti!

U prethodnom poglavlju Djela apostolskih (Dj 4,18) opisano je kako su apostoli Petar i Ivan pozvani pred Veliko vijeće te im je zabranjeno propovijedati u Isusovo ime. Njihov odgovor tada je glasio: »Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo.« (Dj 4,19-20).

U današnjem odlomku pred Vijećem su i ostali apostoli, i njihov odgovor je u biti isti.

Propovijedanje u Isusovo ime apostoli doživljavaju kao Božje, a ne ljudsko poslanje. U tom smislu njihova izjava »mi smo tomu svjedoci« s obzirom na muku, smrt i uskrsnuće Isusa Krista, ne označava samo činjenicu da su bili očevici svega što se dogodilo, nego još više to da su poslani aktivno svjedočiti istinu o Kristu, pa čak i po cijenu progonstva i mučeništva.

Rečeno današnjim teološkim rječnikom, u svom odgovoru Vijeću apostoli osobito ističu kontinuitet Božje objave u Starom i Novom zavjetu. Bog koji je uskrisio Isusa nije nitko drugi nego Boga otaca koji je učinio silna djela svom narodu Izraelu. Tu istinu apostoli potvrđuju i svojim svakodnevnim navješćivanjem u Hramu, u koji su išli sve do njegova razorenja.

Drugo čitanje: Otk 5, 11-14

Dostojan je zaklani Jaganjac primiti moć i božanstvo.

Čitanje Otkrivenja svetoga Ivana apostola

Ja, Ivan, vidjeh, i začuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i bića i starješina. Bijaše ih na mirijade mirijada i tisuće tisuća. Klicahu iza glasa:

„Dostojan je zaklani Jaganjac primiti moć, i bogatstvo, i mudrost, i snagu, i čast, i slavu, i blagoslov!“

I začujem: sve stvorenje, i na nebu, i na zemlji, i pod zemljom, i u moru - sve na njima i u njima govori: „Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagoslov i čast, i slava i vlast u vijeke vjekova!“

I četiri bića ponavljahu: „Amen!“ A starješine padnu ničice i poklone se.

Riječ Gospodnja

Slika iz današnjeg čitanja iz Knjige Otkrivenja dolazi nakon odgovora na pitanje tko je dostojan uzeti i otvoriti knjigu koja je u desnici Boga, opisana kao Onoga koji sjedi na nebeskom prijestolju. Ta knjiga zapečaćena je sa sedam pečata, a može ih otpečatiti samo zaklani Jaganjac koji stoji, to jest umrli i uskrsli Isus.

Odlomak današnjega drugoga čitanja donosi završenu scenu u kojoj se slikovito, ali jasno, otkriva u kakvom je odnosu Jaganjac s Onim koji sjedi prijestolju.

Ukratko rečeno, sva nebeska i zemaljska stvorenja jednako se klanjaju i pjevaju pohvalnu pjesmu i Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu izražavajući tako njihovu potpunu jednakost u blagoslovu, časti, slavi i vlasti kroz svu vječnost.

Kada uz to znamo da se nigdje u Knjizi Otkrivenja na navodi da bi se sam Jaganjac klanjao pred prijestoljem i Onome koji sjedi na prijestolju, onda u ovoj slici otkrivamo simbolični rječnik kojim se izražava ono što u Vjerovanju izričemo kao istobitnost Oca i Sina.

Evandjelje: Iv 21, 1-19

Isus istupi, uzme kruh i dade im, a tako i ribu.

Čitanje svetoga Evandjelja po Ivanu

Uono vrijeme: Isus se ponovno očitova učenicima na Tiberijadskome moru. Očitova se ovako: Bijahu zajedno Šimun Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, zatim Zebedejevi i još druga dva njegova učenika. Kaže im Šimun Petar: „Idem ribariti.“ Rekoše: „Idemo i mi s tobom.“ Izadoše i udoše u lađu, ali te noći ne uloviše ništa.

Kad je već svanulo, stade Isus na kraju, ali učenici nisu znali da je to Isus. Kaže im Isus: „Dječice, imate li što za prismok?“ Odgovoriše mu: „Nemamo.“ A on im reče: „Bacite mrežu na desnu stranu lađe i naći ćete.“ Baciše oni i više je ne mogoše izvući od mnoštva ribe. Tada onaj učenik kojega je Isus ljubio kaže Petru: „Gospodin je!“ Kad je Šimun Petar čuo da je to Gospodin, pripaše si gornju haljinu, jer bijaše gol, te se baci u more. Ostali učenici dođoše s lađicom vukući mrežu s ribom jer ne bijahu daleko od kraja, samo kojih dvjesto lakata.

Kad iziđu na kraj, ugledaju pripremljenu žeravicu i na njoj pristavljenju ribu i kruh. Kaže im Isus: „Donesite ribâ što ih sada uloviste.“ Nato se Šimun Petar popne i izvuče na kraj mrežu punu velikih riba, sto pedeset i tri. I premda ih je bilo toliko,

mreža se ne raskinu. Kaže im Isus: „Hajde, doručkujte!“ I nitko se od učenika ne usudi upitati ga: „Tko si ti?“ Znali su da je Gospodin.

Isus pristupi, uzme kruh i dade im, a tako i ribu. To se već treći put očitova Isus učenicima pošto uskrsnu od mrtvih.

Nakon doručka upita Isus Šimuna Petra: „Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim.“ Kaže mu: „Pasi jaganjce moje!“ Upita ga po drugi put: „Šimune Ivanov, ljubiš li me?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim!“ Kaže mu: „Pasi ovce moje!“ Upita ga treći put: „Šimune Ivanov, voliš li me?“ Ražalosti se Petar što ga upita treći put: „Voliš li me?“ pa mu odgovori: „Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim.“ Kaže mu Isus: „Pasi ovce moje!“ „Zaista, zaista kažem ti: Dok si bio mlađi, sam si se opisivao i hodio kamo si htio; ali kad ostariš, raširit ćeš ruke i drugi će te opasivati i voditi kamo nećeš.“ A to mu reče nagovješćujući kakvom će smrću proslaviti Boga. Rekavši to doda: „Idi za mnom!“

Riječ Gospodnja

Opis ukazanja uskrslog Isusa učenicima na Tiberijadskome moru, što je drugi naziv za Galilejsko jezero, dijeli se na dva jasno delimitirana dijela.

U prvome dijelu Isus se ukazuje sedmorici učenika dok su lovili ribu, a u drugom Isus je nasamo u šetnji i razgovoru s Petrom.

No, Petar je glavni lik među apostolima i u prvome dijelu ovoga teksta, te se čini da je uz samo ukazanje uskrslog Isusa cilj ovoga pripovijedanja na potresan način istaknuti Petrovo prvenstvo u apostolskom zboru u obliku obnovljenog poziva na nasljedovanje.

<https://parolacondivisa.blog>

Naime, u čitavom događaju postoje jasni elementi koji upućuju na to da se u ovom događaju iscjeljuje Petrovo triputno zatajenje Isusa za vrijeme njegove muke. Za razliku od sinoptika (Matej, Marko i Luka), Ivan ne spominje Petrov plač nakon pijetlova pjeva nego govori o njegovoj žalosti upravo u kontekstu njegova susreta s uskrslim Isusom.

Prvi detalj koji na to ukazuje jest pripravljena žeravica na kojoj je Isus već pristavio ribu i kruh za doručak svojim učenicima. Pri tome postavljeno jelo podsjeća Petra na večeru na kojoj se zaklinjao da će položiti život za Isusa, koji mu je pak navijestio da će ga te iste noći triput zatajiti, a pripravljena žeravica ga podsjeća na onu žeravicu kraj koje se grijao kada je triput zanijekao da poznaje Isusa.

Nakon tako pripremljene scene započinje razgovor u kojem Isus tri puta u različitim varijantama pita Petra voli li ga. Tako Petar dobiva priliku da popravi ono što je učinio kad je zanijekao svoga učitelja. U tom smislu nakon trećega pitanja »Voliš li me?« evanđelist govori o Petrovoj žalosti, koja zapravo označava dovršeni proces njegova pokajanja.

Razgovor Isusa s Petrom završava navještajem njegove (Petrove) smrti. Premda riječi »drugi će te opasivati i voditi kamo nećeš« mogu označavati i Petrovu službu apostolskog prvaka koji se zapravo mora odreći sebe da bi služio zajednici, one se, kako stoji i u samom evanđelju, odnose na njegovu mučeničku smrt. Jednako kao i Isus Petar je umro na križu koji je nosio na svojim ramenima.

Konačna Isusova poruka Petru je »Idi za mnom«, a to su one iste riječi koje je prema sinoptičkoj predaji Isus rekao u njihovu prvom susretu na Tiberijadskome moru onoga dana kada ga je zajedno s drugom trojicom prvih učenika pozvao za sobom.

Činjenica da Evanđelje po Ivanu govori o Petrovu prvom susretu s Isusom na drugi način, prema općem mišljenju bibličara, jedan je od dokaza da je posljednje (dvadesetprvo) poglavlje Ivanova evanđelja naknadni dodatak spisu, a puno elemenata iz sinoptičke predaje. Stoga, posljednje poglavlje Ivanova evanđelja može se promatrati i kao zajednički zaključak čitavog četveroevanđelja, te, ponekad i nespretno, literarno miješanje ivanovskih i sinoptičkih elemenata u ovom tekstu, zapravo svjedoči o jedinstvu evanđeoske poruke: Isus je Krist, Sin Božji (usp. Iv 20,31).

U euharistiji prepoznamo Gospodina

Ljudi danas često bježe od stvarnoga života, kao da ne mogu podnijeti stvarnost. Mnogi se povlače u svoje privatne svjetove. Bježe u alkohol, u noćne izlaske, u romantične romane i serije, u virtualne igre i svjetove. Što čovjeka tjera iz stvarnoga života? To je prevelika količina zla i vlastita nemoć da mu se suprotstavimo. Zapravo, nismo sposobni osloboditi se zla. To je stvarnost koju ne možemo podnijeti. Možemo samo birati: boriti se ili pobjeći. Bijeg se čini razumnim. Duhovni učitelji kažu da je zlo uporno i neizbježno. Treba se boriti ili umrijeti. Mir i pogodba sa zlom su nemogući. Dakle, možemo bježati od zla, ali se ne možemo sakriti. Ne možemo uzići na nebo ako pobjegnemo od bitke. Bog nas je pozvao u Crkvu, a Crkvu predodredio za pobjedu.

Ponekad se čini da je društvo tako iskvareno i da sile zla vladaju svijetom. Ali nije tako. Zakraljeva Jaganjac. Isus ne maršira vojnim i političkim načinom. Isus je poduzeo pohod ljubavi i milosrđa. Ne niječemo neprijateljevu snagu, nego se vjerujemo da je Bog snažniji, i mi ako smo s njime.

Živjeti dobar život ne znači živjeti bez nevolja, nego živjeti bez nepotrebnih briga. Katastrofe se događaju i kršćanima, kao što se dobre stvari događaju i nekršćanima. Ipak, za kršćanina koji drži

svoju vjeru, čak su i nevolje dobre jer služe našem pročišćenju od navezanosti na ovaj svijet. Neki prestanu brinuti o novcu tek kad ga izgube. Neki počnu brinuti o životu i zdravlju tek kad je ono ugroženo. Neki počinju cijeliti prijatelje tek kad od njih budu napušteni. Neki kad izgube sve odgovore, počinju postavljati prava pitanja. Neki tek kad izgube sve počinju se utjecati Bogu, od kojega je sve. Kad se izgubi sve, može se primiti onoga koga nitko ne može oduzeti. Kad prijatelji ne uzvrate poziv, mnogi otkriju Prijatelja koji se ne mijenja.

Pokušajmo se staviti u položaj apostola nakon Isusovog uhićenja, osude i sramotne smrti. Možda se i sami nekada tako osjećamo. Možda i mi pomislimo da je besmisleno sve što smo radili. Mi smo bacali mreže. Lovili ribe. Brinuli se za obitelj. Mučili smo se. Slavili svoje male svečanosti. To je bilo sve. Naš život nije imao neki cilj. Mnogi su propadali. Umirali svakodnevno. Beskonačno patili. Podnosili nepravde. Nismo čuli kad je Bog govorio. Mrak sudbine. Pomanjkanje odgovora. Sve je tijesno i zazidano. Posvuda granice. Onda smo vidjeli Čovjeka na obali. Isus je sjedio među nama.

Vratili su se učenici u svoju dragu Galileju. Na jezero po kojem su toliko puta plovili. Tu su prvi put susreli Isusa. Slušali njegove riječi i bili svjedoci njegovih čudesa. Doživjeli su veliki brodolom. Učitelj je uhvaćen i raspet. Srušen je njihov svijet i pokopane nade. Možemo razumjeti njihovo

stanje. Imamo i mi svojih noći u kojima smo doživjeli neuspjeh i razočaranje. I nama se dogodi životni preokret. Izgubi se zdravlje. Ili ostanemo bez posla. To su trenuci kad ne ide od ruke. Kući se donose samo prazne i potrgane mreže. Razočaranje i nesigurnost nakon mladosti i oduševljenja. Pomoći niotkud. Ali u mraku nesigurnosti ukazuje se Isus. Došao je kad su se najmanje nadali. Došao je kad su bili najnemirniji. Kad nisu znali što bi činili i kamo bi pošli. Došao je u njihovu nemoć.

U praznini naše vjere i nade, kad se spusti duševni mrak, objavljuje se i ukazuje Isus da nas uvede u dublju vjeru i jača nadu, da nas iz tame prenese u svjetlo. Toliko smo puta zamišljeni i zaokupljeni samima sobom. Previše mislimo na svoje neuspjehe. - *Dođi i nama, u naše obitelji i naše sredine, u naš strah i na naše obale i pozovi nas. Donesi nam svoj mir. Ispuni naše mreže i naše dane. Da se uvjerimo da si živ i stvaran. Ne prepoznamo te, iako si uz nas, u našim svakodnevnim brigama i poslovima. Daj nam svoju milost da bacimo mrežu na pravu stranu. Svaki naš rad tobom će biti blagoslovljen. I meni su često ruke prazne i nemam ništa s čime bih došao pred Isusa.*

Isus čini prvi korak. Preuzima inicijativu. Budi nadu. Jača vjeru. Postavlja pitanja iako zna odgovor. Ispituje našu savjest. - *Što imate, što ste postigli? Gdje ste bili, što ste radili? Kakva vam je bila noć? Što imate kad ni malo ribe nemate. Mene poslušajte. Danas je novi dan. Noć je prošla. Svanulo je. Obucite se. Odjenite se novom snagom. Dođite blagoslovljeni Oca mojega. Sve je pripravljeno. Evo nove vatre. Donesite svoje napore i muke,*

donesite svoje čežnje i neuspjehe, donesite svoje zajedništvo i zalaganje. Dođite svi gladni i izmoreni. U Kraljevstvu ima mjesta za svakog pojedinca i sve narode. Dođite na Kraljevu gozbu. Uzmite hranu za životno putovanje.

Tako Isus veli svojim. I tako jača vjeru, tješi, utvrđuje, razveseljuje i od nas ponovno stvara svoje učenike koje poziva da uđu u radost Gospodara svojega. Kao Petru i Ivanu tako i nama postaje zapaljena svjetiljka koja pokazuje put vjere. Što možemo nego poput učenika stajati u šutnji pred tim darom vjere.

U klanjanju euharistiji prepoznamo da je to Gospodin. Sva pitanja i odgovori su suvišni. Važan je samo odnos prema osobi. Iz te povezanosti rađa se novi život. Božanska ljubav zahvaća srce i dušu. Čovjek se ne mora bojati čak ni groba jer on je prazan. Zima je nestala, noć je prošla, mrak je uklonjen. U našim danima, u prilikama i neprilikama svakodnevnog života i susreta s ljudima susrećemo Isusa. Ide s nama kroz našu Galileju. Ništa nam ne prigovara. Ne kori nas zbog naše nevjere i grijeha. Podsjeća nas na prošlost. Priziva nam u sjećanje prošle događaje ali nas usmjerava na budućnost. Bježali smo, zatajili smo ga, bili smo umišljeni, nepromišljeni i nerazboriti. Kad sve razorimo i razapnemo Isus postavlja isto, temeljno pitanje, pitanje ljubavi. U njemu je sadržana sva moja prošlost i budućnost. Isus dotiče najdublji dio našega bića. Ozdravlja od svakog straha.

Najvažniji je osobni pristanak uz Isusa.

„Isus Krist sišao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih“

Iz Katekizma Katoličke crkve

Isus je sišao u donje krajeve zemlje: „Koji siđe isti je onaj koji i uzađe“ (Ef 4, 9-10). Apostolsko vjerovanje u jednom te istom članku ispovijeda silazak Kristov nad pakao i njegovo Uskrsnuće od mrtvih treći dan, jer je on svojim Vazmom učinio da iz dna smrti provre život:

„Krist, Sin tvoj
koji, uskrsnuv od mrtvih,
razlijeva na ljudski rod vedru svjetlost
i živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen“.

Krist je sišao nad pakao

Ceste tvrdnje Novog zavjeta po kojima je Isus „uskrsnuo od mrtvih“ (1 Kor 15, 20) pretpostavljaju da je on, prije uskrsnuća, bio u boravištu mrtvih. To je prvotni smisao što ga je apostolsko propovijedanje dalo Isusovu boravku među mrtvima: Isus je kao svi ljudi upoznao smrt i stigao je k njima svojom dušom u boravište mrtvih. Ali on je onamo sišao kao Spasitelj, proglašujući Radosnu vijest duhovima koji su ondje bili zatvoreni.

Boravište mrtvih, u koje je umrli Krist sišao, Sveto pismo zove podzemljem, Šeolom ili Hadom (Ἅιδης), jer su oni koji se ondje nalaze lišeni gledanja Boga. To je zaista, u očekivanju Otkupitelja, stanje svih mrtvih, zlih ili pravednih, što ne znači da im je sudbina istovjetna, kako to Isus pokazuje u prisposobi o siromašnom Lazaru primljenom u „krilo Abrahamovo“. „Upravo te svete duše, koje su čekale svog Osloboditelja u Abrahamovu krilu, Isus je oslobodio kad je sišao k mrtvima“. Isus nije sišao nad pakao da oslobodi proklete ni da razori pakao prokletstva, nego da oslobodi pravedne koji su mu prethodili.

„Zato je i mrtvima naviještano evanđelje...“ (1 Pt 4, 6). Silazak nad pakao jest puno dovršenje evanđeoskog navještaja spasenja. To je posljednja faza Isusova mesijanskog poslanja, faza sažeta u vremenu, ali neizmijerna u svom stvarnom značenju: da se, naime, otkupiteljsko djelo proteže na sve ljude svih vremena i svih mjesta jer su svi koji spašeni postali dionici Otkupljenja.

Krist je dakle sišao u dubinu smrti, da bi „mrtvi čuli glas Sina Božjega i da bi oni koji su ga čuli živjeli“ (Iv 5, 25). Isus, „Začetnik

života“, „smrću obeskrjepi onoga koji ima moć smrti, to jest đavla, pa oslobodi one koji - od straha pred smrću - kroz sav život bijahu podložni ropstvu“ (Heb 2, 14-15). Uskrsli Krist sada drži „ključeve smrti i Podzemlja“ (Otk 1, 18), i „na ime Isusovo“ prigiba se „svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika“ (Fil 2, 10).

„Velika tišina sad vlada na zemlji, velika tišina i velika samoća. Velika tišina jer Kralj spava. Zemlja je uzdrhtala i smirila se jer je Bog u tijelu zaspao i otišao probuditi one koji su spavali vjekovima. [...] Ide tražiti Adama, našega praoca, izgubljenu ovcu. Želi sići da pohodi sve koji sjede u tmuni i u sjeni smrti. Ide od njihove boli osloboditi Adama u okovima i Evu, zarobljenu s njime, on, istodobno njihov Bog i njihov Sin... Ja sam Bog tvoj, i zbog tebe postah tvojim Sinom. [...] Ustani, ti što spavaš, jer te nisam stvorio da budeš ovdje okovan u boravištu mrtvih. Ustaj od mrtvih, ja sam Život mrtvih.“ (Iz Drevne homilije na Veliku i svetu subotu: PG 43, 440A 452C 461)

Ukratko

Izjavom: „Isus je sišao nad pakao“ Vjerovanje ispovijeda da je Isus stvarno umro, i da je, svojom smrću za nas, pobijedio smrt i đavla „koji imaše moć smrti“ (Heb 2, 14).

Umrli je Krist, u svojoj duši sjedinjenoj s božanskom osobom, sišao u boravište mrtvih. On je pravednicima koji su mu prethodili otvorio vrata nebeska.

Blaženka Salavarda, *Uskrsnuće*, <https://akademija-art.hr/>

Treći dan uskrsnuo od mrtvih

I mi vam navješćujemo evanđelje: I obećanje dano ocima Bog je ispunio u djeci, nama, uskrisivši Isusa“ (Dj 13, 32-33). Isusovo uskrsnuće najviša je istina naše vjere u Krista, kao središnja istina vjerovana i življena u prvoj kršćanskoj zajednici, prenesena kao temeljna Predaja, utvrđena spisima Novoga zavjeta, propovijedana kao bitni dio vazmenog otajstva zajedno s križem:

„Krist uskrsnuo od mrtvih,
Smrću satre smrt,
onima u grobovima život darova“.

I. Povijesni i nadnaravni događaj

Otajstvo Kristova uskrsnuća zbiljski je događaj s povijesno ustanovljenim očitovanjima, kako svjedoči Novi zavjet. Već sveti Pavao može oko 56. godine pisati Korinćanima: „Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici“ (1 Kor 15, 3-5). Apostol tu govori o živoj predaji Uskrsnuća za koju je doznao nakon svog obraćenja pred vratima Damaska.

Prazan grob

Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!“ (Lk 24, 5-6). U okviru događaja uskrsnuća prvo što susrećemo jest prazan grob. On sam po sebi nije izravan dokaz. Odsutnost Kristova tijela iz groba mogla bi se protumačiti i drukčije. Unatoč tome, prazan grob bitni je znak za sve. Kad su ga otkrili, bio je učenicima prvi korak k spoznaji činjenice uskrsnuća. To je ponajprije slučaj svetih žena, zatim i Petrov. Učenik „kojega je Isus ljubio“ (Iv 20, 2) tvrdi da je, ušavši u prazni grob i otkrivši „povoje gdje leže“ (Iv 20, 6), vidio i povjerovao. To pretpostavlja da je on, iz stanja u kojem se nalazio prazni grob, ustanovio da odsutnost tijela Isusova nije mogla biti ljudsko djelo i da se Isus nije naprosto vratio zemaljskom životu kao što je bio slučaj s Lazarom.

Ukazanja Uskrsloga

Marija iz Magdale i pobožne žene, koje su krenule da miomirisnom pomašću dovrše uređenje Isusova tijela, pokopanog u žurbi na Veliki petak uvečer

zbog početka subote, prve su susrele Uskrsloga. Tako su žene bile prve vjesnice Kristova uskrsnuća i za same apostole. Njima se Isus ukazuje poslije, najprije Petru, zatim Dvanaestorici. Petar, pozvan utvrđivati vjeru svoje braće, vidi dakle Uskrsloga prije njih, i na temelju njegova svjedočanstva zajednica kliče: „Doista uskrsnu Gospodin, i ukaza se Šimunu“ (Lk 24, 34).

Sve što se zbilo onih vazmenih dana obvezuje svakog apostola - i na sasvim poseban način Petra - u izgradnji novoga doba koje je započelo na uskrsno jutro. Kao svjedoci Uskrsloga oni ostaju kameni temeljci njegove Crkve. Vjera prve zajednice vjernika zasniva se na svjedočanstvu konkretnih ljudi koji su poznati kršćanima i većinom još živi među njima. Ti svjedoci uskrsnuća Kristova prije svega su Petar i Dvanaestorica, ali ne samo oni: Pavao jasno govori o više od pet stotina osoba kojima se Isus ukazao svima odjednom, k tome o Jakovu i o svim apostolima.

Pred tim svjedočanstvima nemoguće je tumačiti uskrsnuće Kristovo izvan fizičkog reda i ne priznati ga kao povijesnu činjenicu. Proizlazi iz činjenica da je vjera učenika bila podvrgnuta korjenitoj kušnji muke i smrti na križu njihova učitelja, koju je on unaprijed navijestio. Potresenost izazvana mukom bila je tako velika da učenici (barem neki od njih) nisu odmah povjerovali vijesti o uskrsnuću. Daleko od toga da nam pokažu zajednicu zahvaćenu mističnim zanosom, evanđelja nam pokazuju učenike potištenima, („snuždena lica“, Lk 24,17) i prestrašenima. Zato i nisu povjerovali pobožnim ženama kad su se vratile s groba; „njima se te riječi pričine kao tlapnja“ (Lk 24, 11). Kad se Isus

ukazao Jedanaestorici na Uskrs uvečer, „prekori njihovu nevjeru i okorjelost srca što ne povjerovaše onima koji ga vidješe uskrsla od mrtvih“ (Mk 16, 14).

Čak i suočeni sa zbiljom uskrslog Isusa učenici još sumnjaju, toliko im se to čini nemogućim: oni misle da vide duha. „Oni od radosti još nisu vjerovali, nego se čudom čudili“ (Lk 24, 41). Toma će iskusiti istu kušnju sumnje, a i pri zadnjem ukazanju u Galileji, o kojem izvješćuje Matej, „neki posumnjaše“ (Mt 28, 17). Stoga je bez temelja hipoteza da bi uskrsnuće bilo „proizvod“ vjere (ili lakovjernosti) apostolâ. Baš naprotiv, njihova se vjera u uskrsnuće - pod djelovanjem Božje milosti - rodila iz izravna iskustva zbiljnosti uskrslog Isusa.

Stanje Uskrslog Kristova čovještva

Uskrsli Isus uspostavlja s učenicima izravne odnose time što ga oni dodiruju i s njime blaguju. On ih tako pozivlje da priznaju da on nije duh, ali nadasve da ustanove da je uskrslo tijelo kojim se on pojavljuje ono isto koje je bilo mučeno i raspeto, jer on još nosi tragove muke. To pravo i stvarno tijelo istodobno posjeduje ipak nova svojstva uskrslog tijela: ono nije više u ovom prostoru i vremenu, nego se može na svoj način uprisutniti gdje i kada hoće, jer njegovo čovještvo ne može više biti zadržano na zemlji, ono sad pripada samo Očevu božanskom području. Stoga je uskrsli Isus i savršeno slobodan ukazivati se kako hoće: u liku vrtlara ili „u drugom obličju“ (Mk 16, 12) različitom od onoga koje je učenicima bilo dobro poznato, upravo zato da potakne njihovu vjeru.

Kristovo uskrsnuće nije bilo povratak zemaljskom životu, kao što su to bila uskrišenja što ih je izveo prije Vazma: uskrišenje kćeri Jairove, mladića iz Naima, Lazara. Ti čini bili su čudesni događaji, ali osobe na kojima se čudo dogodilo iznova su, Isusovom moću, našle „običan“ zemaljski život. Kasnije su opet umrle. Kristovo je uskrsnuće bitno različito. U svome uskrsnom tijelu on prelazi iz stanja smrti u drugi život onkraj vremena i prostora. Isusovo je tijelo u uskrsnuću ispunjeno moću Duha Svetoga; ono sudjeluje u božanskom životu u stanju svoje slave, tako da sveti Pavao može o Kristu reći da je on nebeski čovjek.

Uskrsnuće kao transcendentni događaj

O, zaista blažene noći“, pjeva vazmeni „Exsultet“, „koja je jedina bila dostojna znati vrijeme i čas u koji je Krist od mrtvih uskrsnuo.“ Zaista, nitko nije bio svjedok očevidac samog događaja uskrsnuća, i nijedan ga evanđelist ne opisuje. Nitko nije mogao reći kako se ono fizički zbilo. Njegova je najnutarnjija bît, prijelaz u drugi život, još manje zamjetljiva čutilima. Povijesni je događaj ustanovljiv po znaku praznoga groba i po zbiljnosti susretâ apostolâ s uskrsnim Kristom. Uskrsnuće ipak, time što nadvisuje i nadilazi povijest, ostaje u srcu otajstva vjere. Stoga se uskrsli Krist ne ukazuje svijetu nego svojim učenicima, „onima koji su uzašli s njim iz Galileje u Jeruzalem, onima koji su sad njegovi svjedoci pred narodom“ (Dj 13, 31).

Mali vjeronaučni leksikon

Libertinizam

Libertinizam, latinski: *libertinismus*, svjetonazor koji kršćanskoj objavi suprotstavlja razum i iskustvo, a moralnoj strogosti neobuzdanost na području osjetilnog života. Bio je raširen u XVII. st. po zapadnoeuropskim zemljama, osobito u Francuskoj. Pripadali su mu mondeni, salonski krugovi. Glavni predstavnici: P. Gassendi, Damien Mitton, Antoine de Mere, J.-B. Moliere i B. Fontenelle. Suprotstavljao mu se osobito jansenizam (Pascal se u Mislima obraća libertincu).

Licemjerje

Licemjerje, u etičko-religijskom učenju, prikrivanje svoje prave osobnosti i pokazivanje osjećaja, misli i postupaka koji nisu naši; hipokrizija. Licemjerje je oprjeka krjeposti iskrenosti. Kad je svjesno, riječ je o prijetvornosti, kad je ishod podsvjesnih i zakučastih samozavaravanja, riječ je o zaslijepljenosti.

U svim se velikim etičkim i religijskim sustavima licemjerje smatra velikom preprekom na duhovnome i religioznom putu pa se osuđuje.

Starozavjetni proroci razotkrivaju licemjerje u formalnom obdržavanju religijskih propisa bez unutarnje iskrenosti i prave nakane.

U Novome zavjetu Isus daje još radikalniju i istančaniju kritiku licemjerja, kao vrste duhovne zaslijepljenosti i okorjelosti.

U islamu licemjerje je vanjsko obdržavanje vjerskih obveza bez iskrene unutarnje nakane i pristajanja.

Filip i Jakov, apostoli

3. svibnja

Sveti Jakov mlađi

Svetog Filipa i svetog Jakova Mlađeg, Kristove apostole i mučenike na svim popisima apostola u evanđeljima i Djelima apostolskim, Filipa kao petog, Jakova kao devetog.

Sveti Filip

Sveti Filip rodio se početkom 1. stoljeća u Betsaidi na Genezaretskom jezeru, istočno od rijeke Jordana. Iz istog kraja potjecali su i apostoli Andrija i Petar. Filip, po svetopisamskim znalcima plah, naivan i praktičan čovjek, bio je prijatelj apostola i evanđelista Ivana te s njim pripadao učeničkom krugu Ivana Krstitelja. Ivanovo evanđelje spominje ga na pet mjesta, pored ostalog kad je Natanaela (Bartola) doveo Isusu, kod čudesnog Isusovog umnožavanja kruha i kad od Isusa traži da učenicima pokaže Oca. Prema kasnijoj predaji djelovao je dugo u Grčkoj, Siriji i Frigiji, te uz pomoć križa postizao čudesna ozdravljenja. Poganski svećenici pribili su ga na križ oko godine 80. u Hierapolisu (Mala Azija, danas jugozapadna Turska), dok mu je prema drugoj legendi odrubljena glava. Tamo je prema predaji živio sa svojim trima kćerima. Umjetnici ga prikazuju kako nosi na vrhu štapa križ. Zaštitnik je Luksemburga, Urugvaja, kipara, klobučara, modistica, slastičara i mnogih naselja, župa i crkava diljem svijeta.

Sveti Jakov mlađi, sin Alfejev i Marije Kleofine, bio je prema predaji prvi biskup u Jeruzalemu (od 42.). Autor je jedne novozavjetne poslanice i pobornik judaističkog smjera u kršćanstvu. Njegova je poslanica puna opomena, ukora i prijetnji. Posebno se pamte njegovi savjeti o obuzdavanju jezika. „Jezika nitko od ljudi ne može konačno ukrotiti. On je zlo koje ne poznaje mira. Pun je smrtonosnog otrova. Njim blagoslivljamo Gospodina i Oca, i njim proklinjemo ljude koji su stvoreni 'na sliku Božju'. Iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo. To ne smije, braćo moja, tako biti. Zar izvor na isti otvor toči slatko i gorko? Zar može, braćo moja, smokva roditi maslinama ili trs smokvama? Tako ni slan izvor ne može dati slatke vode" (Jak 3,8-12).

Sveti Pavao spominje ga u poslanici Galaćanima kao jednu od najuglednijih ličnosti prve Crkve, dok se u Djelima apostolskim ističe kao jeruzalemski biskup. Na glasu je bio kao čovjek molitve, pravednik i prijatelj siromaha. Preživio je kada su ga strmoglavili s hramskoga krova, nakon čega je svjetina navalila na njega, kamenovala ga i dotukla toljagama, u Jeruzalemu godine 62. Umjetnici ga prikazuju s toljagom. Zaštitnik je Urugvaja, valjača sukna, ljekarnika, klobučara, kitničarki, umirućih, te mnogih naselja, župa i crkvi širom svijeta.

<https://www.velecasnisudac.com/>

NAŠI POKOJNI

ZORAN KULIĆ,

PU osječko - baranjska, u službi, Đakovo, 1. svibnja 1991.

DANIEL ANDRIĆ,

PU požeško - slavonska, Planina Psunj, 1. svibnja 1995.

VINKO BRADIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Pračno, 1. svibnja 1995.

PAVO HEGEDIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Gornji Kovačevac, 1. svibnja 1995.

TOMISLAV ŠTEFANIAK,

PU požeško - slavonska, Psunj, 1. svibnja 1995.

STIPO VUKOVAC,

PU brodsko - posavska, Čaprginci, 1. svibnja 1995.

VLADIMIR DEŠČAK,

SJP, Novska, 1. svibnja 1995.

STIPAN BOŠNJAK,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

LUKA CRNKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

JOSIP CULEJ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

JANKO ČOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

MLADEN ĆATIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ZORAN GRAŠIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ANTUN GRBAVAC,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ŽELJKO HRALA,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ZDENKO PERICA,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

MARINKO PETRUŠIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

MLADEN ŠARIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

IVICA VUČIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

FRANKO LISICA,

PU zadarska, Polača, 2. svibnja 1991.

FRANJO JARIĆ,

PU brodsko - posavska, Vrpolje, 2. svibnja 1992.

ZDRAVKO MALNAR,

PU sisačko - moslavačka, Novska, 2. svibnja 1995.

JOSIP VESELČIĆ,

PU zagrebačka, 2. svibnja 1993.

ATOS NAČINOVIĆ,

PU primorsko - goranska, Okučani, 3. svibnja 1995.

SERGIO ŠIMAC,

PU primorsko - goranska, Okučani, 3. svibnja 1995.

IVAN MARKULIN,

PU zagrebačka, Zagreb, 3. svibnja 1995

POČIVALI U MIRU!

Hristos anesti

U vrijeme protuvjerske propagande u Rusiji, povodom prvog leta u svemir, jedan je narodni komesar održao predavanje iznoseći uvjerljive razloge za konačni uspjeh znanosti.

Prvi svemirski putnik Gagarin, slavodobitno se vrativši na Zemlju, rekao je između ostalog kako je pretražio cijelo nebo a Boga nigdje nije vidio. Na osnovu svega komesar je zaključio da je vjera konačno poražena.

Dvorana je bila puna ljudi, predavanje se bližilo kraju.

- *Ima li pitanja?*

U dnu dvorane neki starac koji je pažljivo slušao izlaganje, digao se i smjerno rekao:

- *Hristos anesti (Krist je uskrsnuo).*

Njegov je susjed ponovio glasnije:

- *Hristos anesti.*

Treći je čovjek ustao i viknuo to isto, zatim još nekoliko njih, a na kraju svi ustadoše vičući:

- *Hristos anesti! Hristos anesti!*

Komesar se povukao poražen i zbunjen. Nakon svih nauka i rasprava, ostaje događaj o kojemu dovoljno uvjerljivo svjedoči obični Hristos anesti. U njemu je sažeto sveukupno kršćanstvo. Ništa se ne može suprotstaviti tom događaju.

Filozofi ga mogu zaobilaziti, ali čovječanstvo ne može ništa toliko oduševiti koliko istina: Isus je uskrsnuo.